

Rekvirálja-e a közlemezési hivatal a kereskedők raktárait és üzleteit.

(Saját tudósítónktól) A közlemezési tanács, amely hosszas purparlék és viharos közgyűlési tanácskozás után alakult meg, hétfőn tartotta tudvalevőleg az első ülését. Az előzmények után amelyeket mindenki ismer, fokozott érdeklődéssel tekint a közönség az új szerv működése elé. Mindjárt az első ülésén a négy tanácsadó közül *hétth* jelent meg. Szabó Gyula, amint Balogh Károly bejelentette, nem hajlandó a megbízatást vállalni. Bagáry Kálmán hivatalos ügyeinek elintézése miatt távol volt Szegedtől. Bagáry egyébként bejelentette a polgármesternek, hogy ő hetenkint átlag 3—4 napot vidéken tölt és hogy e miatt aligha lesz abban a helyzetben, hogy tüzetesen foglalkozhassék a közlemezési hivatal ügyeivel.

Az első ülésen tehát Balogh Károly tanácsnokon és a helyettesén Ferenczy Bélán kívül két tag: Szász Ernő és dr. Wegmann Ferenc volt jelen. A négy ur tanácskozásából mégis ritka érdekességű terv pattant ki, amely városzerte olyan érdeklődést váltott ki, aminővel kevés idea dicsőíthetik. Amint a *Délmagyarország* keddi számából olvasható volt, arról van szó, hogy leltározza a város minden szegedi kereskedő üzletét és raktárát, vegye át az árukat az üzleti könyvek szerinti beszerzési áron és tíz százaléknál nem magasabb haszon mellett bizza meg a tulajdonost a kiárusítással. Ezt az ideát, amely a szegedinél jóval nagyobb viszonylatokban is kísértett már, Szász Ernő vetette fel és Balogh Károly sietett kijelenteni, hogy a közlemezési hivatalnak ez már régen terve, keresztülvitelét csak az alkalmas helyiség hiánya akadályozta.

Mint hogy tudomásunk szerint alkalmas helyiségben nem sokáig fog hiányt szenvedni a közlemezési hivatal, sietünk figyelmeztetni *azokra a nagy veszélyekre*, amelyekkel ennek a tervnek realizálása járna. A dolog ma még semmi esetre sem annyira komoly, hogy a részleteivel is foglalkozni kellene. Teljesen elég lesz, ha az általános irányelvekre mutatunk rá.

Két szempontból lehet ezt a kérdést megítélni. Az egyik: helyesnek, méltányosnak, üdvösnek és célszerűnek találja-e a hatóság azt, hogy az egész országban Szeged legyen az az egyetlen sziget, amelyen teljes téltelenségre kárthatják a *kereskedelmet*? A másik: *jobb helyzetet* teremt-e ezzel a hatóság a *fogyasztók számára*? Természetes, hogy mi elsősorban az utóbbi szempontból alkotunk véleményt.

Leszünk bátrak mindenek előtt egy eszmé olyan életszükségleti cikket felsorolni, amelyek forgalmát a kormány eddig vagy nem, vagy csak azzal korlátozta, hogy szállításukat engedélyhez kötötte. Ezek: sajt, kékítő, mák, dió, bors, fahéj, mazsola, pót-kávé, kávékonzerv, gyertya, szappan, tisztítóeszközök, szappanfőző és mosó szóda, leveskocka, gyömbér, tea, kömény, sáfrány, só, paprika, oroszhal, hering, ecetsav, vöröshagyma, timsó, keményítő, gyufa, cipőkrém, sósborszesz, méz stb. stb. Méltóztassék most már elgondolni: a Közlemezési hivatal teljesen elvégezte az előkészítés munkáját és

mondjuk: szombaton életbe lépne az új rend. A raktáron levő cikkeket kiárusítják, amihez nem kell nagy művészet, mert ma minden cikk kapós. De mi történik az után? Lezárják ezeket az üzleteket, vagy komolyan hiszik, hogy Szegeden egy közigazgatási szerv elvégezheti ugyanazt, amit *ugyanakkor* az ország minden városában *kereskedők* végeznek? Addig, amíg a kereskedő csak azzal biztosíthat családjának betevő falatot, magának egzisztenciát, hogy árut szerez: meg a portéka után, felkutatja, idehozza. A tervezett rendszerrel kikapcsolnák Szeged életéből a kereskedelmet, annak a 4—500 kereskedőnek a munkáját, aki eddig *mind hozott árut ide*. Közben az ország többi városaiban

akadálytalanul tevékenykednek a kereskedelem továbbra is, míg a mi polgárságunk nagyon könnyen sodortatnék abba a helyzetbe, hogy nélkülözni lenne kénytelen egész eszmé olyan cikket, amihez egyébként könnyen hozzá juthatott volna.

Vigyázni kell ezekkel a központosításokkal. Szeged semmi körülmények között *se oszthat be a Közlemezési hivatal monopólium-cikkei közé egyetlen olyan életszükségleti cikket sem, amely az országban szabad forgalom tárgya*. A polgárság érdekeinek legsúlyosabb megsértése és a legnagyobb válságok felidézése nélkül nem kapcsolhatjuk ki teljesen a kereskedelmet addig, amíg Budapesten, Aradon, Nagyváradon, Temesvárott, Győrben, Debrecenben, Szabadkán és *minden városban* a kereskedelem csak azokkal a korlátokkal kénytelen számolni, amelyeket országos rendeletek emeltek.

A teljes villamos vasuti forgalom helyreállításáért.

(Saját tudósítónktól.) Keddi számunkban megemlékeztünk már róla, hogy a szegedi közuti villamos vasut vonalain napok óta kevesebb kocsi közlekedik, mint azt a városnak a villamostársasággal kötött forgalmi szerződése és az időközben hozott tanácsi határozatok megállapítják. A forgalom csökkenéséről, amelynek közvetlen oka a szén és vörösréz hiánya, *Rosentfeld Nándor* villamos-vasuttársasági igazgató beadványában értesítette a hatóságot. A beadvánnyal tudvalevőleg hétfői ülésén foglalkozott a tanács, amely úgy határozott, hogy megkeresi a katonai parancsnokságot, vegye át a villamos telep üzemét. Ezt megelőzőleg azonban a tanács megállapította, hogy a villamos műszaki berendezése megfelel-e a forgalom érdekeinek és a szerződés követelményeinek. A tanács az újszegedi közlekedés beszüntetéséhez nem járult hozzá és nem teljesítette azt a kérelmet sem, hogy addig, amíg a villamos-társaság a szénközpont utján a szükséges szénmennyiséget megkapja, a város a saját szénkészletéből segítse ki a társaságot.

A villamosvasut igazgatósága kedden újabb beadvánnyal fordult a tanácshoz, a melyben a járatok redukálására vonatkozólag eddig tett intézkedéseinek jóváhagyó tudomásulvételét kérte. Az újabb beadvánnyal, amely egész szövegében alább következik, kedden délelőtt rendkívüli ülésén foglalkozott a tanács és megjelent azon a városi mérnöki hivatal szakértő mérnökén kívül *Rosentfeld Nándor*, a szegedi közuti villamos vaspálya igazgatója is.

A tanács keddi ülésén *Bokor Pál* helyettes polgármester elnökölt. Jelentette, hogy a villamos vasuttársaság újabb beadványt intézett a tanácshoz. A beadvány szövegéről a következő:

— Az időjárás viszontagságai az utolsó hetekben annyira megnehezítették forgalmunkat, hogy járműveink a rendesnél is sokkal nagyobb mértékben szenvednek. Vörösrézhiányában az elpusztult egyes kocsimotorokat kellő időben nem tudván pótolni, a többi motorok is nagyobb megerőltetésnek vannak kitéve és az utolsó hetekben a kocsik nagyjából egy motorral szaladtak. A múlt csütörtök óta, tehát már a hetedik napon át állandóan tartó havazás annyira megrongálta vonalainkat, hogy csak a legnagyobb erőmegfeszítéssel tudtuk a forgalmat redukált kocsilétszámmal némileg fentartani, amely forszírozás még jobban pusztította motorainkat, úgy, hogy például *tegnap és tegnapelőtt 22 motor vált üzem-*

képtelenné.

A vonalról munkaerő hiányában a havat eltávolítani nem tudjuk, annál kevésbé, mert a havazás állandóan tart és lehetetlen ilyen körülmények közt körülbelül 70.000 négyzetméter területet a hótól megtisztítani.

Teljes tudatában vagyunk erkölcsi és szerződési kötelezettségünknek, de a kedvezőtlen elemek ellen hiába küzdünk, hogy némileg mégis megfeleljünk a közönség közlekedési igényeinek, elrendeltük, hogy a mellékvonalakon csak nehezen közlekedő kocsikat bevonjuk és a fővonalon, a két vasut közt egyelőre fentartjuk. Kérjük ezen ideiglenes intézkedésünket tudomásul venni.

Közölte *Bokor Pál* azt is, hogy a városi mérnöki hivatal a polgármestertől nyert megbízása alapján vizsgálatot tartott a villamos vasutnál. E szerint a villanytelep mai szénkészlete mintegy 1000 mázsára tehető, ami 10—14 napi szükséglet fedezésére elegendő. Jelenleg az egész város területén 10—11 villamoskocsi közlekedik. A forgalom ilyen korlátozása tíz százalékos szénmegtakarítást jelent.

A tényállás ismertetése után *Bokor Pál* fölvetette a kérdéseket. Szerinte három pontra nézve kell a tanácsnak álláspontját kifejtenie és pedig: 1. indokolt-e tartja-e a tanács, hogy a közuti villamos vaspálya társaság egyes mellékvonalakon beszüntesse a villamosjáratokat? 2. Indokolt-e, hogy a fővonalakon szintén redukált számban közlekedjenek a villamoskocsik? 3. Elfogadhatja-e a tanács a társaságnak azt az indokolását, hogy a vonalakat a havas időben takarítani nem lehet és ez szintén egy ok a járatok beszüntetésére. A saját véleménye szerint a társaságnak ez a védekezése nem egészen helytálló. A vonalak takarítása nem lehet probléma. Legrosszabb esetben a katonaligosztály rendel ki munkaerőt hadimunkásokból erre a célra.

Taschler Endre főjegyző nézete szerint a Tisza Lajos-köruti vonal kivételével egyformán fontos valamennyi villamosvonal. Hogy mégis másodrendű vonalakká süllyedtek a többi vonalak a szeged—szeged-rókusi vonal kivételével, a társaság hibája. A ritka közlekedéssel agyonütötték ezeket a vonalakat. Nem járul hozzá a járatok beszüntetéséhez és redukálásához.

Rosentfeld Nándor: Figyelmébe ajánlom a tekintetes tanácsnak, hogy csak pár napi átmeneti állapotról van szó.

Taschler Endre: Ha a villamosvasut abba a helyzetbe került, hogy nem tudja szerződéses kötelezettségét teljesíteni, viselje